

ע"פ 52100/01/16 - יגאל שלום רקח נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"פ 52100-01-16 רקח נ' מדינת ישראל

בפני	כבוד הנשיא י' אלון
	כבוד השופט י' עדן
	כבוד השופטת ג' שלו
מערער	יגאל שלום רקח ע"י ב"כ עו"ד נ. לאגמי
נגד	
משיבה	מדינת ישראל ע"י פמ"ד-פלילי

פסק דין

השופט יואל עדן

1. המערער הורשע לאחר שמיעת ראיות בבית משפט השלום בבאר שבע בת.פ. 1354-12-13 (כב' השופט י. עטר) בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש לפי סעיף 380 לחוק העונשין. המערער זוכה מחמת הספק מאשר יוחס לו באישום הראשון, והרשעתו באישום השני הינה בתקיפה הגורמת חבלה של ממש בכך שריסס בפני המתלונן באמצעות גז פלפל.

על פי האישום השני בכתב האישום, המערער תקף את המתלונן בכך שבמהלך ויכוח בין השניים בגין משטחי עץ שהניח המערער ליד רכבו של המתלונן, דחף המערער את המתלונן בפניו באמצעות ידו, חבט בו עם משטח עץ בחזהו, וריסס אותו בפניו באמצעות גז פלפל, שעה שהמתלונן שהינו נכה, ישב על כיסא גלגלים אליו הוא מרותק. בשל המתואר לעיל נגרמו למתלונן חבלות בדמות אודם בפניו ובצווארו, והוא נזקק לטיפול רפואי בבית חולים.

מהאישום הראשון זוכה המערער מחמת הספק כאמור, והאישום השני ייחס לבנו של המתלונן, שהוא הנאשם 2, איום על המערער, אולם בשלב מסוים חזרה בה המאשימה מהאישום כנגד הנאשם 2. לפיכך, לא יפורט האמור באישום הראשון ובחלק המתייחס לנאשם 2 באישום השני.

2. אין, ולא היתה בבית משפט קמא, מחלוקת כי המערער ריסס גז פלפל בפניו של המתלונן. המחלוקת הינה ביחס לטענת המערער כי עשה זאת מתוך הגנה עצמית.

במענה לכתב האישום, המערער לא הכחיש את הוויכוח עם המתלון וגם לא את הריסוס בגז פלפל, אך טען להגנה עצמית מכוח כך שהמתלון תפסו בחולצתו ולא עזב, וביד השנייה היכה בו באלה.

בהכרעת הדין פירט בית משפט קמא את הראיות אשר באו בפניו, את עדויות העדים מטעם המאשימה, ומנגד עדות המערער, תוך התייחסות גם להודעות במשטרה, ודוחות פעולה ועיכוב, וקבע כי ביחס לתקיפה באמצעות משטח, היה מדובר במאבק הדדי על המשטח, גם על פי עדות המתלון, ולפיכך, ביחס לחלק זה של האירוע, אין מקום לקבוע כי המערער תקף את המתלון באמצעות המשטח.

ביחס לחלק של האירוע המתייחס לתקיפה בגז פלפל, מצא בית המשפט קמא את גרסת המתלון כמשתלבת בגרסת רעייתו, קבע כי המתלון ורעייתו הותירו רושם אמין, והוא נותן אמון מלא בעדותם בעניין זה. נקבע כי הוכח מעל לספק סביר, כי המערער התיז תרסיס גז פלפל לעבר פני המתלון באופן שתואר בעדויות המתלון ורעייתו.

על פי עדויות אלו, המערער, בהמשך לדחיפות ההדדיות והוויכוח ביניהם, בא מאחור וריסס את המתלון בגז מדמיע. כך על פי עדות המתלון, וכך על פי גרסת רעייתו, אשר אמרה בהודעתה במשטרה מפורשות **"אני שמעתי צעקות, יצאתי מהבית, וראיתי את יגאל מחזיק את בעלי מאחורה, כשבעלי על כיסא גלגלים, ויגאל מאחורי והוא מרסס אותו בגז..."** (הודעתה במשטרה ת/1 ש' 12 - 13), ובעדותה בבית המשפט - **"אוחז בבעלי מאחורה כשהוא יושב בכיסא גלגלים ומרסס לו את הפנים"** (פרוט' עמ' 21 ש' 28).

ביחס לפגיעות שנפגע המערער, מתייחס בית משפט קמא לתמונות אשר הוגשו (נ/א', נ/ב'), מציין כי על גבו של המערער נראות חבלות נוספות, אולם המערער קושר אך שני סימנים של שני פסים מקבילים עם רווח באמצע לאירוע, מתייחס לכך שהמערער לא הביא כל חוות דעת לתמיכה בטענה כי סימני החבלה על גוף המערער אינם תואמים את כפיס העץ שהוצג בבית המשפט, וקבע בעניין זה כי אין מקום לקבוע מסמרות ביחס לסימני החבלה, זולת מהנלמד ממיקומם.

בית משפט קמא קבע כי גרסת המתלון משתלבת בגרסת רעייתו, ולאור כך, לצד האישור של המערער כי ריסס את המתלון בגז פלפל, כאשר המערער נכנס לסיטואציה בידועין כשהוא מצויד בתרסיס גז פלפל, ולאור הרושם האמין של עדויות המתלון ורעייתו, והאמון המלא שהוא נותן בעדותם זו, הוכח מעל לספק סביר כי המערער התיז את תרסיס גז הפלפל לעבר פניו של המתלון באופן אשר תואר בעדויותיהם.

ביחס לטענה להגנה עצמית, קבע בית משפט קמא כי מעבר לאמון שהוא נותן בעדויות המתלון ורעייתו כאמור, גם אם היה מקום לקבל את גרסת המערער, הרי שלא היה חל הסייג של הגנה עצמית לאור כך שעל המערער היה לצפות את האפשרות שיתפתח עימות, המערער נכנס לסיטואציה בעייתית, בעודו צופה מראש או עליו לצפות כי ביצוע פעולתו ביחס להחזרת המשטחים למקום בו הניחם קודם, יגרור עימות בינו לבין המתלון, וכניסתו למצב זה בעודו מצויד בתרסיס גז הפלפל, שומטת את הקרקע מתחת האפשרות החלת הסייג הנוגע להגנה עצמית בעניינו.

מהכרעת הדין עולה כי התייחסות בית משפט קמא להתקיימות הסייג לטענת ההגנה העצמית הינה לחילופין, שכן הכרעת הדין מבוססת על האמון אשר הוא נתן בעדויות המתלונן ורעייתו, וקבלתו את גרסתם להשתלשלות העניינים באירוע.

לאור כל האמור, הורשע המערער בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש, ביחס לתקיפה באמצעות גז הפלפל בלבד.

בגזר הדין הוטל על המערער מאסר מותנה, פיצוי למתלונן וקנס.

3. בהודעת הערעור אשר הוגשה תחילה ללא נימוקים, נכתב כי הערעור הינו על הכרעת הדין וגזר הדין, ובנימוקי הערעור שהוגשו לאחר מכן, נכתב כי הערעור נסב על הכרעת הדין.

לטענת המערער עדותו עקבית, קוהרנטית ומתיישבת עם הראיות, בעוד שעדות המתלונן עומדת בסתירה להיגיון ולראיות, ולא היה על בית משפט קמא להעדיף את עדות המתלונן על פני עדותו.

נטען כי גרסת המתלונן התפתחה והשתנתה בהתאם לבעיות שניצבו בפניה, ולעומת זאת גרסת המערער, העקבית, נתמכת גם בראיות נוספות, דוגמת דו"ח שוטר הסיור (ת/11).

נטען כי על מנת להסביר את החבלות המשמעותיות בגבו של המערער, מועלית ע"י המתלונן גרסה אשר אינה מתיישבת עם ההיגיון והראיות.

נטען כי החבלות על גבו של המערער אינן מתיישבות עם "**נפנוף אקראי במקל**". צורת החבלות אינה מתיישבת עם המקל שנתפס, ואשר נטען כי בו עשה המתלונן שימוש, וקיימת סתירה בין גרסאות המערער ביחס למועד של הרמת המקל מהרצפה, האם היה זה לפני שרוסס בגז פלפל או אחרי.

נטען כי בית משפט קמא התעלם מהסתירות התמיהות וחוסר ההתאמה לראיות העולים מגרסאות המתלונן, וכי לא ניתן מענה לשאלות כיצד הגיעו החבלות לגבו של המערער, למרות העימות החזיתי המתואר, או כיצד הן מתיישבות עם "**נפנוף אקראי ולא מכוון**".

עוד נטען כי רעיית המתלונן אינה עדה אובייקטיבית ויש לה אינטרס מובהק לתמוך בו, וכי במשטרה לא טען המתלונן כלל כי המערער תפס אותו מאחור בצורת חניקה. מכל האמור, עותר המערער לבטל את הרשעתו ולזכותו.

יצוין כי בקשת המערער להגשת ראיה נוספת בערעור בדמות חוות דעת לעניין המקור הנטען של סימני אלימות בגבו של

המערער, נדחתה בדיון.

ב"כ המשיבה עותרת לדחיית הערעור, ולטענתה ממצאי העובדה מתבססים, בין היתר, גם על ממצאי מהימנות, וזו הכרעת הדין שבפנינו, בית משפט קמא שמע את כל המעורבים בעניין, קביעת ממצאי מהימנות הינה מתפקידו של בית המשפט, וזה אינו המקרה להתערב בהם.

4. לאחר עיון בהכרעת הדין ובראיות אשר באו בפני בית משפט קמא, ולאחר שנשמעו ונשקלו טענות הצדדים, באתי למסקנה כי דין הערעור, אשר בסיסו ומהותו בבקשה להתערבות בקביעות עובדתיות של בית משפט קמא המבוססות על מהימנות, להידחות.

כאמור, אין מחלוקת כי המערער תקף את המתלון בריסוס גז מדמיע בפניו. לא יכולה להיות מחלוקת כי ריסוס הגז המדמיע ותוצאתו עולים כדי יסודות העבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש, ואינני מוצא מקום להרחיב בנקודה ברורה זו.

המחלוקת הינה בשאלה האם בנסיבות האירוע קם למערער הסייג של הגנה עצמית מכוח סעיף 34' לחוק העונשין.

התשובה לשאלה זו שבמחלוקת קשורה בנסיבות האירוע, כאשר גרסאות המערער מזה והמתלון ורעייתו מזה, שונות.

ערעור זה כל כולו במחלוקת של המערער עם קביעותיו העובדתיות של בית משפט קמא ביחס להשתלשלות העניינים באירוע, בחלקו המתייחס לריסוס הגז המדמיע.

קביעותיו העובדתיות של בית משפט קמא מתבססות על התרשמותו הישירה מעדויות המתלון ורעייתו, ומכך שנתן הוא אמון בעדויות אלו, אשר הוא מצאן משתלבות זו בזו, וכי עדות המתלון מחוזקת בעדות רעייתו.

בית משפט קמא חוזר מספר פעמים על האמון שהוא נותן בגרסאות אלו, ואמון זה גם מקבל הסבר בהשתלבות העדויות זו בזו.

הלכה היא כי התערבות ערכאת הערעור בקביעות עובדתיות של בית משפט קמא בכלל, וכאשר מדובר בקביעות המתבססות על התרשמותו הישירה מעדים ואמינותם, שמורה למקרים חריגים ביותר.

אינני מוצא כי כתב הערעור והטענות שנשמעו בעל פה מקימים עילה להתערבות בממצאים העובדתיים האמורים.

בית משפט קמא בחן את מכלול הראיות, לא פסח גם על נקודות מסוימות התומכות בחלקים מגרסת המערער, וזיכה

אותו מחלק מהמיוחס לו בכתב האישום.

התשתית העובדתית עליה מבסס בית משפט קמא את אחריות המערער, כפי שבאה בגרסאות המתלונן ורעייתו, הינה כי ריסוס המתלונן בגז מדמיע ע"י המערער (עובדה אשר לכשעצמה אינה במחלוקת), בוצע בסיטואציה בה המערער נמצא מאחורי המתלונן, כאשר המתלונן על כיסא גלגלים.

מצב דברים זה אינו יכול לתמוך בטענה בדבר הגנה עצמית.

המשך התייחסות בית משפט קמא להתקיימות הסייג לטענת הגנה עצמית, הינו בבחינת למעלה מן הצורך ולחילופין, ומשכך אינני מוצא מקום להתייחס לכך.

די בקביעות העובדתיות של בית משפט קמא ביחס להשתלשלות האירוע, קביעות הנסמכות על גרסאות המתלונן ורעייתו אשר היו מהימנות בעיניו, כדי לשלול את הטענה להגנה עצמית.

5. ביחס למועד הנפת המקל, מועד אשר המערער מייחס לו חשיבות רבה, הרי שהמתלונן אומר בעדותו בבית המשפט כי הרים את המקל לאחר שנחנק מגז הפלפל (פרוט' עמ' 11 שו' 21, 22), ולא מצאתי סתירות בענין זה, כנטען. דבריו אלו מתיישבים עם הודעתו במשטרה בערבו של יום האירוע, שם אומר הוא כי פגע בגבו של המערער לאחר שזה ריסס בפניו בתרסיס פלפל (נ/1 שו' 11-13).

זאת ועוד, אם בהיגיון הדברים עסקינן, כטענת ב"כ המערער, הרי שהיגיון הדברים מקשה על קבלת טענת הגנה עצמית, כאשר אדם נכה בכיסא גלגלים מחזיק בחולצת המערער, וזה טוען כי אינו יכול לעשות מאומה זולת להכניס את ידו לכיסו, להוציא גז מדמיע, ולהתיז בפני המערער. כמו כן, כפי שציין בית משפט קמא, בגבו של המערער, על פי התמונות נ/7א' ו-ב', חבלות נוספות, וקושר הוא אך את שני הסימנים המקבילים לאירוע (סעיף 80 להכרעת הדין), ועניין זה מעלה סימני שאלה למקור החבלות.

כמו כן הגרסה לפיה הריסוס בגז פלפל היה כאשר המערער נמצא אחרי המתלונן הינה עקבית ועולה הן מהודעת המתלונן במשטרה (נ/1 שו' 13-14), והן מהודעת רעייתו (ת/1 שו' 13).

6. מכל האמור, אינני מוצא מקום להתערבות בקביעותי העובדתיות של בית משפט קמא, המתבססות על הערכתו את מהימנות העדים אשר העידו בפניו, ודין הערעור להידחות.

כך אציע לחברי.

הנשיא י' אלון

אני מסכים

יוסף אלון, שופט
נשיא

השופטת ג' שלו

אני מסכימה.

גילת שלו, שופטת

אשר על כן, הוחלט פה אחד, לדחות את הערעור כמפורט בפסק דינו של כב' השופט י' עדן.

יוסף אלון,
נשיא - אב"ד

יואל עדן, שופט

גילת שלו, שופטת

ניתן היום, כ' אדר ב' תשע"ו, 30 מרץ 2016, בנוכחות המערער ובאי כוח הצדדים.